11 Begroting 2027

Begroting 2027

Voorzitter,

Eigenlijk is onze eerste vraag aan het college waar het Collegeprogramma blijft? In de begroting wordt er wel naar verwezen maar op dit moment moeten we het doen met het coalitieakkoord. De begroting bevat derhalve een opsomming van zaken die we al doen maar nog geen concrete plannen uit het collegeprogramma. De begrotingsbehandeling lijkt meer op een algemene beschouwing.

Anderzijds biedt dit een mogelijkheid om nog een aantal punten onder de aandacht te brengen die in het collegeakkoord kunnen worden opgenomen nu de inkt nog niet droog is.

Maar eerst een vraag: Is het college al op bezoek geweest bij gemeenten waar ze ondertussen succesvolle methodieken hebben ontwikkeld op de terreinen van onder andere Jeugdzorg (Veendam) en (arbeids)participatie (Wageningen)? We hebben hier eerder op aangedrongen.

We willen de opstellers van het Collegeprogramma vragen gebruik te maken van de ervaringen in Veendam en Wageningen en daarnaast meetbare doelen op te nemen opdat we meer zicht krijgen op de doelmatigheid van beleid en uitvoering.

Burgers betrekken bij besluitvorming.

Het vertrouwen in de overheid en haar bestuur staat in toenemende mate onder druk. Inwoners hebben het gevoel niet gehoord te worden of te zijn en daardoor neemt naast het vertrouwen ook het draagvlak voor beslissingen af. We hebben hiervan de laatste tijd voldoende voorbeelden in het land gezien en ook in onze eigen gemeente kunnen we dat verder verbeteren.

GLD66 vindt, net als het college op pag. 19, dat burgers in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken moeten worden bij besluitvorming die hen direct aangaat. Daar tegenover staat dat het gemeentebestuur haar beslissingen goed moet toelichten. Zeker wanneer deze afwijkt van de ideeën of wensen van bewoners.

Noodopvang en huisvesten van vluchtelingen en statushouders is zo'n onderwerp waarbij burgers bij uitstek het gevoel hebben niet gehoord of overvallen te zijn met alle gevolgen van dien. Dit moeten we in Weststellingwerf voorkomen. Daarom dient GLD66 een motie in om hierover een burgerberaad te organiseren. Het dictum luidt:

Verzoekt het college:

In samenwerking met Bureau Burgerberaad in de eerst helft van 2027

1 Een werkvergadering hierover te beleggen voor de raad;

2 een burgerberaad te organiseren over de vraag HOE en WAAR we in Weststellingwerf vluchtelingen opvangen;

We mogen als Weststellingwerf dan wel 'overloopgemeente' zijn maar we komen een keer aan de beurt. Overigens vindt GLD66 dat wij onze wettelijke taak uit moeten voeren en die niet af te schuiven op andere gemeentes in Friesland en achteraan te gaan staan. We steunen de woorden van CdK Brok in deze.

GLD66 wil ook een lans breken voor het in ere herstellen van het inloopspreekuur van de wethouders. Dit kan de afstand tussen bestuur en inwoners verkleinen.

Het betrekken van dorps- en wijkorganisaties is één van de mogelijkheden om inwoners te betrekken en invloed te geven. Aan de andere kant weten we ook dat dit veel tijd vraagt van de vrijwilligers. GLD66 verzoekt het college ondersteuning van deze organisaties ruimhartig te faciliteren en tijdig ondersteuning bij te schakelen.

Om gemeentelijk informatie nog toegankelijker te maken doen we suggestie om in gedrukte media QR-codes te gebruiken die bewoners meteen naar de gewenste informatie leiden.

ICT-dienstverlening

De vrijwel totale afhankelijkheid van Amerikaanse Big tech en op Amerikaanse gebaseerde ICT-technologie maakt ons kwetsbaar en tast onze weerbaarheid aan. Onlangs hebben we als raad een inkijkje gehad van de nieuwe CISO. Daar heb ik ook de vraag gesteld hoelang we het als kleine gemeente vol kunnen houden om kwaadwillenden buiten de digitale deur te houden.

Eerder heeft GLD66 gepleit voor verdere opschaling rond ICT-samenwerking naar bijvoorbeeld provinciaal niveau.

Een ander gevaar rond gegevensverwerking en beveiliging schuilt in de locatie waar onze data is opgeslagen en bij wie. Amerikaanse bedrijven zijn wettelijk verplicht om als hun overheid daarom vraagt die data te verstrekken. Dit zouden we zo wie zo niet moeten willen en gezien de huidige houding van de VS al helemaal niet. Daarom willen we de volgende motie indienen. Het dictum luidt:

Verzoekt het college;

1 Te onderzoeken of opschaling van de ICT-samenwerking risico's kan verkleinen;
2 Te onderzoeken of Amerikaanse software vervangen kan worden door Europese (open source) software;
3 Gemeentelijke data op Europese servers te plaatsen, veilig voor andere overheden;
4 De raad hierover voor het zomerreces te informeren.

Veiligheid

Zie inbreng VVD, (wij komen achter hen en kunnen ingaan op het te berde gebrachte.

Voorzitter,

GLD66 kan een heel eind meegaan in de maatregelen die Weststellingwerf veiliger maken. Met cameratoezicht en extra BOA's zijn we er niet. Wat gaan de BOA's doen, waar ligt de prioriteit? En, voorzitter, is het OM terug gekomen op haar standpunt mbt cameratoezicht? We steunen de motie van de VVD ca.

Een ander aspect van veiligheid en daar vraagt GLD66 al jaren aandacht voor is huiselijk geweld.

De cijfers over huiselijk geweld zoals we die in de stukken gepresenteerd hebben gekregen kloppen bij lange na niet. (19 meldingen bij de politie in 2025)Zo stond er in het AD vorige week dat in de eerste helft van 2026 al 60 meldingen gedaan zijn bij Veilig thuis, vorig jaar waren dat in dezelfde periode 50. Daarnaast steekt een nieuw fenomeen in de cijfers de kop op: Ouderenmishandeling; 0 in 25, 10 in de eerste helft 2026. Ook uit het AD. Dit zijn cijfers over Weststellingwerf!

Een verzoek aan het college om vanaf komend jaar de cijfers van Veilig thuis toe te voegen aan de jaarrekening.

Willen we kinderen in een Kansrijke Omgeving op laten groeien dan zullen we hier actie op moeten ondernemen. Wat doet of wil het college gaan doen mbt huiselijk geweld?

Verkeer Vervoer en Waterstaat.

Voor de ontwikkeling van de Westhoek is duidelijkheid over de Lelylijn en de definitieve uitvoering van het 380 kV tracé noodzakelijk. We zien de Lelylijn al van de rails aflopen en ook het op tijd aankomen zit er niet meer in. Wat betekenen de huidige ontwikkelingen voor de ontwikkeling van de Westhoek? Is of komt er een plan B?

De Amerikaanse rivierkreeft brengt grote schade aan oevers en ecosystemen. Onlangs is toegestaan dat ook sportvissers op deze dieren mogen vissen. Is het een idee om sportvissers te stimuleren om op deze kreeften te vissen door voor elke ingeleverde kreeft bijvoorbeeld 5 cent te betalen? Dat is goedkoper dan eco- en oeverherstel.

Voorzitter,

In de begroting wordt aangekondigd dat er plannen komen voor fietspaden tussen Langelille en Munnekeburen en Om den Noort. GLD66 zou graag zien dat er ook een plan komt voor een veilige fietsverbinding langs de Elsweg in Noordwolde gezien de huidige en toekomstige verkeerssituatie.

Er ligt een voorstel van 2,5 Mio voor de doorsteek Heerenveenseweg om het 8-pilarenplein beter te ontsluiten en de winkelstraat te ontlasten. Onze ideeën over het 8-pilarenplein zijn bekend en uitvoerbaar zonder in te leveren op de mogelijkheid voor evenementen.

Nieuw is ons standpunt over de doorsteek. Wij waren in eerste instantie mede pleitbezorger voor dit idee. Daar komen wij nu van terug omdat we de kosten te hoog vinden, zeker voor een éénrichting oplossing. Als alternatief willen we het college vragen om de oude situatie te herstellen en met de horecaondernemers in overleg te gaan over verplaatsing van bedrijven om dit mogelijk te maken zonder dat aan de horecaplein gedachte te kort wordt gedaan.

En zoals u van ons gewend bent, blijven we vragen om een integraal verkeerscirculatieplan waar verkeersplannen aan getoetst kunnen worden. Daarnaast wachten we met spanning op de onderzoeken rondom de ontsluiting aan de Zuidkant van Wolvega.

Een algemene opmerking over onderhoud en vernieuwing van gebouwen:

Gebruik materialen die duurzaamheidsmaatregelen zoals zonnepanelen in de toekomst niet in de wegstaag. Denk daarbij aan geschikt isolatiemateriaal.

Sociaal Domein.

We zien de laatste jaren een toename van activiteiten en acties om zoveel mogelijk inwoners mee te laten doen en anderzijds maatregelen om belemmerende factoren weg te halen of te verzachten. Daar zijn we als GLD66 blij mee en een compliment is op zijn plaats. En natuurlijk kan het altijd beter en meer.

We juichen meer zelf doen toe en willen aandringen op een verder terugbrengen van commerciële partijen binnen het WMO-domein zodat meet middelen over blijven voor preventie en echte zorg ipv winst.

Op een aspect willen we wel aandacht vestigen: Het laten instromen van mensen in het arbeidsproces. Hiervoor is een andere samenwerking met ondernemers nodig. GLD66 vraagt het college om samen met een aantal grotere werkgevers een taskforce te vormen die deze samenwerking vorm kan geven. Wij stellen onze ideeën graag beschikbaar.

Volksgezondheid en milieu

Voorzitter,

Het college schrijft onder aan blz. 73 dat onder andere hitte leidt tot meer gezondheidsklachten.

Afgelopen zomer, een van de koelste van de komende tijd als we Eurocommissaris Hoekstra mogen geloven, was het warm, heet zelfs. Van verschillende vrijwilligers die Oekraïners begeleiden hoorden we dat het niet uit te houden was in de chalets. Van Oekraïners zelf weet ik dat ook in de winter het klimaat in de chalets niet bijdraagt aan het in standhouden van een goede gezondheid. De wethouder gaf aan dat hij geen klachten had ontvangen. Maar ze zijn er wel degelijk!

Daarom dienen we een motie in met het dictum:

Verzoekt het college,

1 Op korte termijn maatregelen te treffen om gezondheidsproblemen door klimaatomstandigheden in de chalets te minimaliseren.

Volkshuisvesting, RO

Er moeten de komende jaren nog flink wat woningen bijgebouwd worden. Na Lindewijk en Heirweg zijn er geen grotere locaties meer voor handen. Om hier ruimte voor te maken stellen wij voor te onderzoeken of de sportvelden aan de Kruislaan verplaatst kunnen worden naar het Maisveld bij de A32 en op het vrijkomende gebied een bouwlocatie te creëren.

Daarnaast kan gekeken worden naar analogie van ‘een straatje erbij’, ‘een woning erbij’ in de kleine dorpen en het splitsen van woningen in het buitengebied.

Leefbaarheid in relatie tot klimaatverandering wordt een belangrijk thema de komende jaren. GLD66 stelt voor om inwoners zelf plannen te laten maken voor hun wijk of omgeving die bijdragen aan het verlagen of voorkomen van hitte stress en wateroverlast. Gemeente geeft kaders. Een 1000 bomenplan in Wolvega en een 500 bomenplan in Noordwolde zou daar onderdeel van kunnen zijn.

Tot zover de eerste termijn.